

KRONIKY DOBY HUSITSKÉ

Vavřinec z Březové

Narozen kolem 1371 v Březové u Kutné Hory, považován za nejvýznamnějšího dějepisce doby husitské, z rodu služebné nižší šlechty.

Studium na pražské univerzitě- kolem osmnáctého roku života dosáhl bakalářského gradu na artistické fakultě, roku 1394 se stal mistrem a pokračoval ve studiu na právnické fakultě, kterou však nedokončil.

Na konci 14. století vstoupil do dvorské služby Václava IV., kde zůstal až do panovníkovy smrti v roce 1419- poté začal pracovat (nejspíše) na pozici notáře v kanceláři Nového Města pražského (v 20. - 30. letech 15. stol.).

Dílo:

S jeho jménem je například spojována nedokončená Světová kronika, překlad cestopisu tzv. Johna Mandevilla, další překlady a adaptace, Píseň o vítězství u Domažlic a Husitská kronika

Husitská kronika:

- Psána v latině
- Jeden ze základních pramenů Husitské revoluce
- Dějepisné i politické dílo
- Nejde pouze o autorovi vzpomínky- kronika se opírá o rozsáhlý soubor materiálů úřední i soukromé povahy, který byl shromážděn po delší čas- kronika vzniká až s odstupem času
- V některých pasážích kronika dosahuje vysoké umělecké úrovně
- Začíná roku 1414- nejpodrobněji jsou popsány roky 1419-1421
- Popisuje události na kostnickém koncili, smrt Václava IV., bitvu na Vítkově, porážku Zikmunda Lucemburského na Vyšehradě, atd.
- Zůstává nedokončená- končí zápisem z 22. prosince roku 1421
- Tři základní tendence kroniky:
 - Věrnost čtyřem pražským artikulům
 - Nenávisť Zikmunda Lucemburského
 - Odpor k táborství
- Kritická edice Husitské kroniky se nachází v FRB v pátém svazku

Petr z Mladoňovic

Pražský teolog, Husův žák, narodil se kolem roku 1390, roku 1414 se stává písařem rytíře Jana z Chlumu, přímý účastník koncilu v Kostnici- nepojednává o době revoluce, po Husově smrti se vrací do Prahy, stává se kazatelem a roku 1451 umírá

Relatio de Magistri Joannis Hus Causa Constantiensis acta (Zpráva o Mistru Janu Husovi v Kostnici):

- Zpráva o průběhu procesu v Kostnici
- Obsahuje četné dokumenty, listy, žaloby, obrany, autentické vyhlášky a projevy
- Rozdělena do pěti částí

Narratio de magistro Hieronymo Pragensi pro Christi nomine Constantiae exusto

(Vypravování o Mistru Jeronýmovi Pražském, upáleném v Kostnici pro Kristovo jméno)

- Vyprávění o procesu s Jeronýmem Pražským v Kostnici

Mikuláš Biskupec z Pelhřimova

Narozen v 80. letech 14. století, duchovní mluvčí Tábora- v čele tábořské církve stál přes třicet let, oddaný vykladač tábořského učení a jeho obránce proti útokům pražských odpůrců, účast na jednání v Chebu a v Basileji, umírá nejspíše roku 1459

Chronicon causam sacerdotum Thaboriensium continens et magistrorum Pragensium impugnationes (Kronika obsahující při táborských knězi a její napadání ze strany pražských mistrů)

- 3 části, období mezi lety 1419-1444
- Rozmezí mezi dějepisnou prací, souborem dokumentů a náboženským traktátem
- Významná sbírka polemik, obran a podobných dokumentů, která osvětluje táborské učení nábožensky i sociálně politicky

Bartošek z Drahonice

Katolický voják, královský karlístejnský man, straník Zikmunda Lucemburského

Kronika Bartoška z Drahonice:

- Vojenské události let 1419-1443
- Špatná latina, časté bohemismy
- I přes vlastenecké prvky je považována za vcelku objektivní

Aeneas Silvius Piccolomini

1405-1464, italský duchovní, pozdější papež Pius II.

Historia Bohemica (Kronika česká)

- průběh husitských válek z pohledu zatvrzelého katolíka

Kronika velmi pěkná o Janu Žižkovi, čeledínu krále Václava

- Neznámý autor
- Obraz Žižkova kultu, vzpomínky horlivého husity na Žižkovi válečné činy

LITERATURA:

Čornej, Petr: Tajemství českých kronik, cesty ke kořenům husitské tradice. Praha 1987.

Kutnar, František – Marek, Jaroslav: Přehledné dějiny českého a slovenského dějepisectví. Praha 2009.

Šmahel, František: Husitská revoluce I. Doba vymknutá z kloubů. Praha 1995.